

শনিবৰীয়া বিশেষ

অসমৰ ইতিহাস প্ৰৱৰ্ত্তন ইতিহাস। ইতিহাসৰ পৃষ্ঠাই কি কিছূৰ ভটীয়াই গ'লেই দেখিবলৈ পাওঁ বৰ্তমানৰ অসমৰ ভৌগোলিক সীমাৰ ভিতৰলৈ প্ৰৱৰ্ত্তিত হৈছেই আহিছিল আজিৰ খিলঞ্জীয়া বা ভূমিপুত্ৰ বুলি অভিহিত কৰা বহু সম্প্ৰদায়সমূহ। মানৱ তিনিবাতৰতক আক্ৰমণ আৰু তৃতীয় আক্ৰমণৰ পাছত আক্ৰমণকাৰীসকল যম্মদেশে প্ৰত্যাৱৰ্তনৰ পৰিবৰ্ত্তি ইয়াতে থাকি শাসন চলাবলৈ আৰম্ভ কৰাৰ পৰিঘটনাটোক কি বুলি অভিহিত কৰিব পৰা যায়? একেদৰে ব্ৰিটিছৰ আগমন? হ'লেও ১৮২৬ৰ ইয়াণ্ডাবু সন্ধিয়েই অসমলৈ ব্যাপক প্ৰৱৰ্ত্তনৰ বাবে সমীপৱৰ্তী অঞ্চলৰ জনগণক উৎসাহিত কৰিলে। মোগলৰ অসম আক্ৰমণ অথবা কেপ্টেন বেলেছৰ আগমন আদিৰ মূল উদ্দেশ্য ইয়াত বসবাস কৰা নহয় বৰঞ্চ স্বাৰ্থপূৰ্ণ চিয়াটোহে আছিল যদিও ইয়াণ্ডাবু সন্ধিয়ে চৌকাষৰ বাসিন্দাক উৎসাহিত কৰিছিল ইয়াতে আহি খীৰ পুতিবহাৰ বাবেহে। ১৮২৬ৰ পৰাই দেশ স্বাধীন হোৱাৰ মুহূৰ্ত্তলৈকে অসমত যাবৰৈ শাসনতন্ত্ৰ আৰু চৰকাৰ নাথাকক কিয় প্ৰতিবন্ধ চৰকাৰৰেই পতাৰ ঘটিছিল ব্যাপক প্ৰৱৰ্ত্তনৰ সমস্যাটোক লৈয়েই। এই সমস্যাই সৃষ্টি কৰা মতভেদতাই আছিল চৰকাৰ গঠনৰ পাতল মূল কাৰক।

আজিৰ প্ৰজন্মই ১৯৭৯ৰ পৰা চলা আন্দোলনটোকেই অসমৰ লৰা অইখে নাগৰিক বিহাৰৰ প্ৰসংগে প্ৰথম বা একমাত্ৰ জাণপদ বুলি ভাবিলে ভুল হ'ব। বহু লেখক-বুদ্ধিজীৱীয়ে এনে এটা ভুল ধাৰণাৰ বশবৰ্তী হৈয়েই লিখা-মেলা কৰি থকা সত্ত্বেও পাওঁ প্ৰকৃততে কিন্তু প্ৰৱৰ্ত্তনৰ সমস্যাইহে অসমত ছশ বছৰীয়া আহোম ৰাজত্বৰ ভঙা খোলাৰে বুলি মোৰ বোধ হয়। স্বৰ্গদেউ পুৰণম সিংহৰ সিংহাসনচ্যুত ঘটনাৰ বাবে বহু লেখক-বুদ্ধিজীৱীয়ে চালে-বেৰে কোবাই কোনোবাই য়াতো মণিৰাম দেৱানক দোষ দিয়ে, কোনোবাই পোনপটীয়াকৈ ব্ৰিটিছৰ ঔপনিৱেশিকতাবাদকে দায়ী কৰিব খোজে। কিন্তু কথাবোৰ খুৰ সহজ নহয়, ইয়াৰ পৰাৰ কিয়া কৰিছা প্ৰৱৰ্ত্তনকাৰীহঁতৰ গোপন অভিসন্ধিয়ে স্বৰ্গদেউ পুৰণম সিংহৰ সিংহাসনচ্যুত ঘটনাটো অসমৰ সাৰুকা মাটিতে বিদেশীৰ প্ৰৱৰ্ত্তনৰ কাৰণটোৱেই মূল কাৰক আছিল বুলি মই ভাবো। পোনপটীয়াকৈ ক'বলৈ হ'লে লালবন্দীৰ বন বিদেশীক পৰিশোধ কৰিব নোৱাৰাৰ বাবেই ছশ বছৰীয়া আহোম ৰাজত্বৰ বেচি মাৰ গৈছিল। এনে এক অৱস্থা যে হ'বলৈ গৈ আছে সেয়া স্বৰ্গদেউ পুৰণম সিংহ আৰু তেওঁৰ মন্ত্ৰী মণিৰাম দেৱানে ভালদৰেই বুজি পাইছিল। তেওঁলোকে বুজি পাইছিল যে অসমৰ আবাদী ভূমিভাগ অসমৰ মানুহৰ বাবে হিৰণ্যৰ গাৰ মণ্ডহেই হ'ব। হোৱাৰ দৰে হৈছে। বিদেশীয়ে সোৱণ দৃষ্টি পৰিছে অসমৰ এই আবাদী ভূমিৰ ওপৰত। বিদেশীৰ সোৱণ দৃষ্টিৰ পৰা অসমৰ আবাদী ভূমিভাগৰ দুৰ্ভাগ্য বাখিবলৈকে দুয়ো মিলি অসমক অবাঞ্ছিত হৈ পৰি বোৱা ভূমিভাগ বিমান পৰা যায় সিমানত নীল খেতি কৰাৰ পৰিকল্পনা কৰিছিল। নীল খেতিৰ সস্তাৱনীয়তা গমিচিতি চোৱাৰ বাবেই কলকতাৰ কনচাৰ্ভাৰৰী তথা জমিদাৰ প্ৰথম নাথানেৰে ওভেৰ সোহাত স্বৰূপ মত্মৱিষ্কাৰক অসমলৈ পঠিয়াইছিল যিজন ব্যক্তি পাছলৈ মণিৰাম দেৱানৰ

নেতৃত্বত আৰম্ভ হোৱা বিদ্ৰোহত জড়িত হোৱাৰ অপৰাধত দেশান্তৰিত হ'বলগীয়া হৈছিল। বিদেশীয়ে যি পতিত চাহ খেতিৰ নামত অসমৰ সাৰুকা ভূমিভাগ অধিগ্ৰহণ কৰি আহি আছিল সেয়া বোধ কৰাৰ একমাত্ৰ উপায় সাৰুকা ভূমিভাগত কম সময় আৰু ব্যয়ৰে কৰিব পৰা নীল খেতিৰ বাবে অন্য উপায় নাই বুলিয়ে তেওঁলোকে ভাবিছিল। কিন্তু দুৰ্গপলীয়া অসমীয়া ভূমিপুত্ৰৰ ভাগ্যৰ লিখন কোনে খণ্ডাব? অসমৰ অৱ্যৱহৃত অসমীয়াৰ হাততে

আজিৰ চিন্তা বিশ্বজিৎ বৰুৱা

বৰাৰ পৰিকল্পনা সপোন হৈয়ে থাকিল। স্বৰ্গদেউৰ দেহাৱলম্বন আৰু মণিৰাম দেৱানৰ ফটি এই দুয়োটা ঘটনাই ভূমিপুত্ৰ অসমীয়ালৈ প্ৰকৃততে কি দুৰ্যোগে নাৰে কঢ়িয়াই আনিছিল তাৰ সাক্ষ্য কেৱল অসম বুৰঞ্জীয়েহে দিব পাৰিব। এই দুয়োজনেই আছিল বাটৰ কঠক, দুয়োজনকে আঁতৰাই লোৱাৰ পাছত উজনি অসমৰ গুণ, সাৰুকা, বানপানীয়ে নোচোকা মাটিখিনি এনে-প্ৰানে লিলা ল'লে চাহ-তেল-কাঠ কয়লাৰ কোম্পানীসমূহে আৰু নামনি অসমৰ আবাদী হৈ পৰি বোৱা বৃহৎ ভূখণ্ডলৈ ভেটা ভঙা ধল নামিবলৈ পথ খুলি দিলে। পূৰ্ববংগৰ বাসিন্দাৰ অবাধ হাৰৰ প্ৰৱৰ্ত্তনৰ বাবে। বাৰীৰ জপন উমুঙ কৰি খলী তুলি বিদেশীক বহিবলৈ দিছিল কোনে, কোন অদুৰদৰ্শী অসমীয়াই ক্ষুদ্ৰস্বাৰ্থৰ বাবে বিদেশীক আশ্ৰয়-প্ৰশ্ৰয় দিছিল সেয়াও ভাবি চোৱাৰ কথা। আজি বিদেশী বহিষ্কৰণৰ দাবীৰ ট্ৰামকাৰ্ড খেলি শাসন কৰাত কৃষ্ণিণত কৰা আৰু শাসনৰ গাড়ীত বহিয়ে বহিছক প্ৰধান কৰি অহা প্ৰতিশ্ৰুতি পাহৰি বিলাস বেভেৰৰ জীৱন-যাপন কৰাসকলক প্ৰত্যাহ্বান দিছিল বহিছক কাঠপাত খিয় কৰাৰ পৰা ন্যায়্য প্ৰতিৱাদিয়ে কিন্তু সমস্যা কামাধানৰ কোনো সস্তাৱনীয়তাই নাথাকিব।

শান্তিৰ অসম ভূমিলৈ এই ভেটা ভঙা ধল কেনে আছিল সেই কথা জানিবলৈ কলীয়া আখৰৰ দুটা শাৰীয়েই পঢ়ুৱৈৰ বাবে যথেষ্ট হ'ব বুলি ভাবো। অসমত মুন্সৱৰ্ষ অৰ্থনীতি চৌদ্দিৰ দেশবিলাকৰ তুলনাত কমৰীয়াভাৱে গঢ়ি উঠাৰ বাবে স্বাভাবিকতেই খেতি-বাতিৰ বাবে পূৰ্ববংগৰ ভূমিহীন কৃষক, ক'ট-কাছাৰীৰ কেৰাণী-মহবিৰ বাবে পশ্চিমবংগৰ কিছু পৰিমাণে শিক্ষিত মানুহ, চিপাহী-চম্ভুৱী চৰকাৰ, চাফাইকৰ্মী, থোৰা-মিত্ৰ কামৰ বাবে উত্তৰ উত্তৰ ভাৰত আৰু নেপালৰ পৰা, চাহ বাগিচাত বনুৱা হিচাপে কাম কৰিবৰ বাবে হিহাৰ উৰিবাৰ পৰা ভাৰুকে জাকে মানুহ আহি অসম ভৰি পৰিলহি। ইয়াৰ ভিতৰত পূৰ্ববংগৰ পৰা অসম উপত্যকাৰ মাজেদি একেবালাৰে নেয়া সীমান্তলৈকে প্ৰৱৰ্ত্তনক আটাইতকৈ উৎসাহিত কৰিলে ৰেল-সাইনে দুডালে। উত্তৰ মূল জংগলসমূহ ধুবুৰী, গোলকগঞ্জ, পাণ্ডুৰ পৰা লামডিং হৈ যিত্ৰগঞ্জ-চিচুংকীয়া, মাকুম সিপানে মুৰ্কচগেলেক পৰ্যন্ত গোটেই অসমখনেই সহজেই পূৰ্ববংগৰ মানুহ আহি আবাদী হৈ পৰি বোৱা মাটিখিনি দখল কৰি বহি যাবলৈ আৰম্ভ কৰিলে। ১৯০৫ত পূৰ্ববংগ আৰু অসম একে জোগোলিক পঠিয়াইছিল ভিতৰত অংকন কৰি গঠন কৰা 'আসাম

প্ৰতিদ্ব'ৰ অন্তৰ্ভূত হ'ল মৈমিছ, বংপুৰ আদি জিলাসমূহ আৰু সেই আছিলানে সেই জিলাসমূহৰ বসবাসী উন্নত জীৱন শ্ৰেণীৰ সন্ধানত আহি বিয়পি পৰিলাই ধুবুৰীৰ পৰা মেমাজি, মেফা-শদিয়াসীমা পৰ্যন্ত। এই সুবিধা গ্ৰহণ কৰিয়ে মৈমিছহি বা চিটাগঞ্জৰ এটা পৰিয়াল পুত্ৰ-বোৱাৰী, জী-জোঁৱাই সমৰ্থিয়ে আহি হেৰহাট বা ডিব্ৰুগড়ত ঘূৰি ফুৰাত বা বসতি স্থাপন কৰাত এখেৰে বাধা নাইকিয়া হ'ল, নাই কোনো নিষাধাৰ। এনে প্ৰশাসনীয় শিথিলতাই ভূমিপুত্ৰ অসমীয়ালৈ কি অংকন পৰিৱেশ নমাই আনিছিল সেয়া প্ৰতিফলিত হৈছিল অসমত ছেফাছ কমিছনাৰ মূল্যৰ চাহাবৰ মন্তব্যত। তেওঁ কৈছিল— "এসময়ত যোৰহাট আৰু শিৱসাগৰহে ব'ৰণে অসমীয়ালৈ। লাখ লাখ ছেফাৰ মাটি আবাদী হৈ পৰি ব'লে, মাটিৰ বাৱহাৰ কৰিব নোৱাৰিলে, প্ৰৱৰ্ত্তন বোধ কৰাৰ সাধ্য কাৰ।

ইয়াৰ পাছত স্বাধীনতা প্ৰাপ্তিৰ পূৰ্বৰ ১৯০৭ৰ চাদুৱা চৰকাৰ, ১৯০৮ৰ গৌপীনাথ বৰপালৈ চৰকাৰ, ১৯০৯ চাদুল্লাৰ দ্বিতীয় চৰকাৰ, ১৯১০ত গৌপীনাথ বৰপালৈ সমৰ্থনেৰে চাদুল্লাৰ তৃতীয় চৰকাৰ আৰু শেষত নোকপ্ৰিয় বন্দলৈৰ চৰকাৰ— এইসমূহ চৰকাৰৰ গঠন আৰু পতনৰ মূল কাৰণ আছিল অসমলৈ অনুপ্ৰৱেশকাৰীৰ সমস্যাই সৃষ্টি কৰা জটিলতা আৰু ধুবুৰী-কুঁৱলী ৰাজনৈতিক পৰিবেশে। স্বাধীনতা প্ৰাপ্তিৰ পাছত কৰেইচাক চাক চিচুৱাৰে অভিজাত চৰকাৰৰ কাৰ্যকালত মোহ-বিষ্টি অসমীয়াৰ চকুৰ আগলৈয়ে কেৱল 'আলী'ৰ জেৰিৰ বাবেই ঘটি-সতৰ দৰুত পূৰ্ববংগৰ পৰা আনি কমান গণতান্ত্ৰিক অসম ভূমিত

বহুওৱা হ'ল তাত হিচাপ আৰু নিজৰ নাই। সন্তৰৰ দশকত প্ৰচলিত অসমীয়াৰ বিৰক্তি আৰু ক্ষোভ জথিতকাল মাটিলৈ ১৯৮৩ত, যাক খিলঞ্জীয়াৰ ক্ষোভৰ সীকাৰ কৰি গৈছিল— "১৯৫১ত নাগৰিক পত্নী, ১৯৫২ৰ ভোটাৱলিৰ পৰা, ১৯৬৬ৰ ভোটাৱলিৰ পৰা হৈ বিদেশী চিনাক্তকৰণৰ ভিত্তিৰ বাবে বহি হিচাপে গণা নহওক কিয়, চিহ্ন অনুযায়ী ভাৰতলৈ যিকাল পূৰ্ববংগৰ নাগৰিক, শৰণাৰ্থী হিচাপে আছিল তেওঁলোকক বহিষ্কাৰ কৰাত বৰফো আইনী ব্যৱহাৰকৃত আহি পৰিব পাৰে।" সেইবাবেই ইন্দৰা গান্ধীয়ে পূৰ্ববংগৰ পৰা প্ৰৱৰ্ত্তিত এই পৰিঘটনাসমূহক স্থানান্তৰিত কৰি পশ্চিমবংগ সীমান্তৰ গণ্ডকাৰণত বহুবাৰ খুজিছিল। কিন্তু ইন্দীৰা গান্ধীৰ যুক্তিসংগত

নেতৃত্বাধীন চৰকাৰখনলৈকে। এনেকুৱা এটা গুৰুতৰ সমস্যাৰ স'তে প্ৰতিবন্ধ চৰকাৰেই মোকাবিলা কৰি সমস্যাটো সমাধানৰ পৰিবৰ্ত্তে সমস্যা হিচাপেহে জীপাল কৰি তুলিলে। গুৰুত্বপূৰ্ণ সম্পন্ন বহু অসমীয়াই কিন্তু ইয়াৰো বহু আগেয়েই কিন্তু সন্ধান লাভ কৰিছিল, আনিয়ে গমি বুজি নলে মৰীচিকা খেদি ফুৰিলে। জেতিপ্ৰসাদ আগৰৱালা, বিষ্ণু বাভা,

আৰু দুৰদৰ্শী প্ৰশ্নাবক একাংশ অসমীয়া বুদ্ধিজীৱী আৰু নেতাৰি অতি তুচ্ছ তাছিল্যৰে বিপথগামী কৰি সমস্যাটো সমাধানৰ পৰিবৰ্ত্তে সমস্যা হিচাপেহে জীপাল কৰি তুলিলে। গুৰুত্বপূৰ্ণ সম্পন্ন বহু অসমীয়াই কিন্তু ইয়াৰো বহু আগেয়েই কিন্তু সন্ধান লাভ কৰিছিল, আনিয়ে গমি বুজি নলে মৰীচিকা খেদি ফুৰিলে। জেতিপ্ৰসাদ আগৰৱালা, বিষ্ণু বাভা,

সেয়া কি হ'ব? প্ৰৱৰ্ত্তনৰ এয়া নামান্তৰ নহয়নে? অসমীয়া হেজাৰ-বিজাৰ ল'ৰা-হেৰাবাৰীয়ে ভাৰতৰ অন্য ৰাজ্যত নিযুক্তি লাভ কৰি কৰ্মৰত হৈ আছে। কিন্তু এটা পৰিঘটনা উলিয়ালে দেখা যাব এইসকলৰ নিমিত্ত অংশেই চৰকাৰী চাকৰিত কৰ্মৰত, ৯৯ শতাংশই ব্যক্তিগত খণ্ডৰ কোম্পানীতহে নিয়োজিত। কিন্তু আশ্চৰ্যকৰ কথ্য সেইবিলাক ৰাজ্যৰ পৰা

কাৰকে ক্ৰিয়া কৰিছিল। এই উদ্দেশ্যে কিছু পৰিমাণে সফল নোহোৱাও নহয়, কিয়নো বহিৰাগতৰ বিৰুদ্ধে হোৱা আন্দোলনটো ক্ৰমাগ্ৰয়ে অইখে বাংলাশ্ৰেণী বহিষ্কাৰ দাবীৰ আন্দোলনে গতি কৰিছিল। আন্তঃদেশীয় প্ৰৱৰ্ত্তনৰ বিষয়টো আন্দোলনকাৰীৰ এগ্ৰেণ্ডৰ পৰা বাদ পৰিছিল। জাতিটোৰ ভাগ্য ভাল আছিল যে অসমীয়া জনগণে বুজিছিল বিৰহে সাপৰ অত্যাৰ্থকাৰ দৰেই অনুপ্ৰৱেশকাৰীৰো কোনো জাত নাই। শ্ৰীমন্ত অংকনদেৱ আৰু আজান ফকীৰ দেশৰ মানুহে বুজিছিল ধৰ্মৰ প্ৰকাশকেও অনুপ্ৰৱেশৰ সমস্যাটোহে অসমৰ বাবে বিপজ্জনক। সেয়েহে ধৰ্মৰ প্ৰশ্নটোও অনুপ্ৰৱেশকাৰীৰ সমস্যাইহে উত্তাল কৰিছিল অসমক। আজি অসমত ৰাজনীতিৰ গুৰি ব'ঠা ধৰা বহুতেই এই ঘটনালিৰ সাক্ষী আৰু তেওঁলোকৰ অজ্ঞত নিচিনা সজীৱ হৈ আছে এই ঘটনা পৰিঘটনা। উগ্ৰ ধৰ্মাঙ্ক ধ্যান-ধাৰণাক প্ৰশ্ৰয় নিদিবলৈ আহ্বান জনোৱা আন্দোলনকাৰী পক্ষৰ বহু নেতাৰি আজি

অসমৰ ইতিহাস প্ৰৱৰ্ত্তনৰ ইতিহাস

ধৰ্মৰ প্ৰশ্নতকৈও অনুপ্ৰৱেশৰ সমস্যাটোহে অসমৰ বাবে বিপজ্জনক

ভূপেন হাজৰিকাই বৃহত্তৰ অসমীয়া জাতিৰ সংজ্ঞা তাহানিতে নিৰ্ধাৰণ কৰি গৈছিল ইয়াতেই ইয়াচকৈ ইমান হ'ব কৈছে। ৰাম ৰাধিনে ঘাম চিচি এটা জাতি গঢ়িলে বাহাদুৰ গাওঁৱান জদি দি মণিৰামক সেৱিছে। এই বেতোবৰ মোৰি ভাঙে/সেই ব্ৰহ্মপুত্ৰ উপত্যকাৰ অৱ্যৱহৃত ভূমিলৈ কি গোপন

সমলৈ কৰ্মসংস্থাপনৰ বাবে অহা অধিকাংশই কিন্তু চৰকাৰী চাকৰিত নিযুক্তিৰ লৈহে আছে আৰু ইয়াতেই আহি চৰকাৰী চাকৰিত কৰ্মৰত হয়। প্ৰৱৰ্ত্তনৰ ইয়াতকৈ ভয়ানক কম কিবা থাকিব পাৰেনে? অসমীয়া বা খিলঞ্জীয়া যিয়েই নোৱালোক কিয়— কৰ্মসংস্থতিহীনতা, কেইটামান টকাৰ বাবেই সাউতকৈ ভৰি পিছলা স্বভাৱ, তোলনি বিয়া পাতিবলৈও পত্ৰিকৈ ভূমি বিক্ৰী কৰি সস্ত্ৰষ্টি লভা মানসিকতা, ৰাজনৈতিক নেতাসকলৰ জাতিটোৰ স্বাৰ্থৰ প্ৰতি দায়িত্বজ্ঞানহীনতা, চৰকাৰী চাকৰিত মৰকল হৈ থাকাসকলৰ জাতিটোৰ প্ৰতি দায়িত্ব মানসিকতাৰ অভাৱ— এইবোৰ কাৰণৰ বাবেই এনে এখন ৰাজ্যত বহিৰাগতেই ৰাজপথত টোলগেট এখন পাতিও কোটি কোটি টকা ৰাজ্যখনৰ পৰা উলিয়াই লৈ যাব পাৰে। মানসিকতাৰ পৰিবৰ্ত্তন কৰিব নোৱাৰিলে, নিজৰ দায়িত্বজ্ঞান বৃদ্ধি কৰিব নোৱাৰিলে প্ৰৱৰ্ত্তনকাৰীয়ে আপোনাৰ মোৰ ঘৰৰ পিৰাভি চুকতে পীৰা পাৰি বহিলে কোনো ৰোধ কৰিব পাৰিব? আইৰ মুখৰ ভাষা পিতৃয়ে যে যোৱা ভেট সৰ্বক্ষিত কৰি ৰাখিব পাৰিবনে?

১৯৮৩ৰ নেতীৰ জঘনা হত্যাকাণ্ডৰ পাছত অসমত বিশেষকৈ নগাঁও আৰু গুৱাহাটীত বহুসংখ্যক উচ্চ হিম্মতবাদী সংগঠনৰ নেতাৰ আগমন ঘটিছিল। সেই সময়তে এটা শুল'গান অসমৰ আকাশে বতাহে বিয়পাই দিয়া হৈছিল— "ন হিন্দু বিদেশী ভৱেং"। মই সেই সময়ত কলেজীয়া ছাত্ৰ যদিও অগ্ৰদূত কাকচৰ প্ৰতিবেদক হিচাপে সেইবিলাকক হান ভ্ৰমণ কৰি বাতৰি লিখিছিলো। জাত্যাভিমানী এডাম লোকে প্ৰচাৰ কৰিছিল সেই শুল'গান। অৰ্থ-কোনো হিন্দুৱেই বিদেশী হ'ব নোৱাৰে। উগ্ৰ হিম্মতবাদী কেইটামান সংঘঠন আৰু নেতাৰি সত্তা পাতি অ'ত-ত'ত প্ৰস্তাৱ গ্ৰহণ কৰি ফুৰিছিল। প্ৰচাৰ কৰিছিল— আন্দোলনটো জোৰাবৰে চকুৰি লাগিব মুছলিম ধৰ্মাৱলম্বী অনুপ্ৰৱেশকাৰীৰ বিৰুদ্ধেহে। ইয়াৰ মাজত এক প্ৰজন্ম

উজনিৰ পৰা নামলৈ পানী নে মাৰি, তাত ৰোধ কৰি শক্তি এই ব্ৰহ্মাণ্ডৰ কাৰোৱাৰ আহিয়ে? জীৱন-জীৱিকাৰ সন্ধানত সূচল স্থানলৈ মানুহৰ প্ৰৱৰ্ত্তন অতি ৰহস্যময় আছিল। এয়া এতিয়াৰ কথা নহয়, বুৰঞ্জীৰ পাততে সেই তাহাৰ পৰাই ব্ৰহ্মপুত্ৰ উপত্যকাৰ অৱ্যৱহৃত ভূমিলৈ কি গোপন

সমলৈ কৰ্মসংস্থাপনৰ বাবে অহা অধিকাংশই কিন্তু চৰকাৰী চাকৰিত নিযুক্তিৰ লৈহে আছে আৰু ইয়াতেই আহি চৰকাৰী চাকৰিত কৰ্মৰত হয়। প্ৰৱৰ্ত্তনৰ ইয়াতকৈ ভয়ানক কম কিবা থাকিব পাৰেনে? অসমীয়া বা খিলঞ্জীয়া যিয়েই নোৱালোক কিয়— কৰ্মসংস্থতিহীনতা, কেইটামান টকাৰ বাবেই সাউতকৈ ভৰি পিছলা স্বভাৱ, তোলনি বিয়া পাতিবলৈও পত্ৰিকৈ ভূমি বিক্ৰী কৰি সস্ত্ৰষ্টি লভা মানসিকতা, ৰাজনৈতিক নেতাসকলৰ জাতিটোৰ স্বাৰ্থৰ প্ৰতি দায়িত্বজ্ঞানহীনতা, চৰকাৰী চাকৰিত মৰকল হৈ থাকাসকলৰ জাতিটোৰ প্ৰতি দায়িত্ব মানসিকতাৰ অভাৱ— এইবোৰ কাৰণৰ বাবেই এনে এখন ৰাজ্যত বহিৰাগতেই ৰাজপথত টোলগেট এখন পাতিও কোটি কোটি টকা ৰাজ্যখনৰ পৰা উলিয়াই লৈ যাব পাৰে। মানসিকতাৰ পৰিবৰ্ত্তন কৰিব নোৱাৰিলে, নিজৰ দায়িত্বজ্ঞান বৃদ্ধি কৰিব নোৱাৰিলে প্ৰৱৰ্ত্তনকাৰীয়ে আপোনাৰ মোৰ ঘৰৰ পিৰাভি চুকতে পীৰা পাৰি বহিলে কোনো ৰোধ কৰিব পাৰিব? আইৰ মুখৰ ভাষা পিতৃয়ে যে যোৱা ভেট সৰ্বক্ষিত কৰি ৰাখিব পাৰিবনে?

১৯৮৩ৰ নেতীৰ জঘনা হত্যাকাণ্ডৰ পাছত অসমত বিশেষকৈ নগাঁও আৰু গুৱাহাটীত বহুসংখ্যক উচ্চ হিম্মতবাদী সংগঠনৰ নেতাৰ আগমন ঘটিছিল। সেই সময়তে এটা শুল'গান অসমৰ আকাশে বতাহে বিয়পাই দিয়া হৈছিল— "ন হিন্দু বিদেশী ভৱেং"। মই সেই সময়ত কলেজীয়া ছাত্ৰ যদিও অগ্ৰদূত কাকচৰ প্ৰতিবেদক হিচাপে সেইবিলাকক হান ভ্ৰমণ কৰি বাতৰি লিখিছিলো। জাত্যাভিমানী এডাম লোকে প্ৰচাৰ কৰিছিল সেই শুল'গান। অৰ্থ-কোনো হিন্দুৱেই বিদেশী হ'ব নোৱাৰে। উগ্ৰ হিম্মতবাদী কেইটামান সংঘঠন আৰু নেতাৰি সত্তা পাতি অ'ত-ত'ত প্ৰস্তাৱ গ্ৰহণ কৰি ফুৰিছিল। প্ৰচাৰ কৰিছিল— আন্দোলনটো জোৰাবৰে চকুৰি লাগিব মুছলিম ধৰ্মাৱলম্বী অনুপ্ৰৱেশকাৰীৰ বিৰুদ্ধেহে। ইয়াৰ মাজত এক প্ৰজন্ম

উজনিৰ পৰা নামলৈ পানী নে মাৰি, তাত ৰোধ কৰি শক্তি এই ব্ৰহ্মাণ্ডৰ কাৰোৱাৰ আহিয়ে? জীৱন-জীৱিকাৰ সন্ধানত সূচল স্থানলৈ মানুহৰ প্ৰৱৰ্ত্তন অতি ৰহস্যময় আছিল। এয়া এতিয়াৰ কথা নহয়, বুৰঞ্জীৰ পাততে সেই তাহাৰ পৰাই ব্ৰহ্মপুত্ৰ উপত্যকাৰ অৱ্যৱহৃত ভূমিলৈ কি গোপন

ফোনঃ ৯৪০৫০৩০৬৯৫০৫

উজনি অসমৰ এক জনশ্ৰুতিমতে হুঁচৰি বা হা-চাৰি উৎপত্তি

ব্ৰহ্মাৰ কাম জালত নিজ কন্যাৰ বিলৈৰ কাহিনী

কলাৰ সাধক কৃষ্ণৰ আৰু কলাগুৰু বিষ্ণু প্ৰসাদ ৰাভাই অসমৰ অতীতৰ ইতিহাস, ইয়াৰ সত্যতা-সংস্কৃতি, জনগোষ্ঠীসমূহৰ কৃষ্টি-সংস্কৃতি-লোকচাৰা উজ্জ্বাৰ আৰু অধ্যয়নৰ বাবে গোটেই অসম (তাহানিৰ বৰ অসম) উন্নয় গঠন-ভাঙে, পৰ্বতে-কন্দৰে, জনতাৰ মাজেত সোমাই সতঃহৰি কৰি ফুৰিছিল। ইয়াৰ কাৰণে ৰাভাই জনতাৰ লগত একোয় হৈ তেওঁলোকৰ ভাষা-সংস্কৃতি, গীত-মন্ত্ৰ, নৃত্য-বায়ু, লোকচাৰা, সাধুকাণ্ড, কাহিনী, ৰূপকথা আৰু বিভিন্ন আখ্যান-জনশ্ৰুতিসমূহ সতঃহৰি কৰি আমাৰ ভাষা-সাহিত্য আৰু লোক সংস্কৃতিৰ উৰাল, সেইবোৰ সোধ-কপ, মণি-মুকুতাৰে চহকী কৰি থৈ যায়। গেটেই অসমখনেই যে এক সংগ্ৰহালয় তাক প্ৰতিপন্ন কৰে।

ৰাভাৰ 'ৰাঙালী বিহু' নামৰ গ্ৰন্থৰ বিষ্ণু ৰাভা ৰচনা সম্ভাৰ (২য় খণ্ড) পৃষ্ঠাঃ ৯৬৭-৯৬৮ৰ পৰা আংশিক উদ্ধৃতি দিয়া হ'ল।

.....'হুঁচৰি' 'হুঁচৰি কি? হুঁচৰি শব্দ মানে কি নাঞ্জনো।

উধাপি ডিম্বাঘ্ন অঞ্চলত হুঁচৰিৰ ঠাইত 'হাচৰি'হে শুনা যায়। খছৰী ভাষাত 'হা' মানে মাটি বা ৰাজ্য অৰ্থাৎ মাটি বা ৰাজ্যত চৰি চৰি গোৱাৰ কাৰণে 'হাচৰি' গীত হৈছে।

হুঁচৰি শব্দটো 'হা-চৰি'ৰে অৱ্যৱশেষ দৰে যেন লাগে। এই হুঁচৰি বা হা-চৰিৰ প্ৰথা বা উৎপত্তিৰ বিষয়ে উজনি অঞ্চলত এনে জনশ্ৰুতি আছে—

এখন মৈ, -স্বচ্ছ, মিক্ত, নিৰ্মল। ফটিকৰ দৰে তৰু পানী—পূৱা হোৱালী, সৰিয়্যা নানাৰবীয়া হোৱালী; আৰু দুপৰীয়া শাশুৱা, সুনীলা, সুনীতলা।

এদিন সেই মৈৰ পাতত বহু

সুন্দৰীৰ মেল হ'ল। সুন্দৰীহঁত সৰগৰ পূৰীৰ অপেশ্বৰী আছিল। তাত অপেশ্বৰীহঁতৰ জল-কেলি হ'ল। সেই জল-ক্ৰীড়া অতি মনোমগ্ন, মনোহাৰ আৰু মোহনীয়।

সেই সময়তে হুঁসই তাৰ প্ৰভু ব্ৰহ্মাক পঠিত লৈ ডাৱৰৰ আঁৰ লৈ উৰি গৈছিল। আৰোহী ব্ৰহ্মাই সুন্দৰীহঁতৰ সুন্দৰমত তনু দৰশিলে। লগে লগে তেৰোৰ কাম উপজিল। কামৰ ফলত তেৰাৰ শক্তিৰ স্থলন হ'ল। সেই শক্তি কোনোবা এজনী অপেশ্বৰীৰ শিৰত পৰি গ'ল। এনে ৱেৰৰ শক্তি গুণে তাইৰ মনত ৰৈ-জ্বই ভাব জগালে। পিছত সেই অপেশ্বৰীৰ গা জিলিকিলে।

দহ মান আৰু দহ দিন তাই গা-ভৰণ আবেই 'ল'ল। এদিন তাই গুৰুভাগ্য গুৰুভাগ্যত প্ৰসৱিলে। সেই সন্তান জী-অপেশ্বৰীৰ জী।...

কপহীয়ে ক'লে, - 'তুমি যে মোৰ পিতা।' ব্ৰহ্মাই নুশুনিলে; নাতি কমলকে ৰবিল হ'ল। তেৰোৰ এই কাম ৰজা নয়ামৰ পৰা কিৰিঙতি ওলাল। জীয়েক হাচুৰি তেৰাৰ চৰণ ধৰি মিনতিৰে ক'লে—'ক্ষাভ হোৱা পিতা।' পিতা অহা অহা। উন্নয় নাপাই তাই হৈ তাই পিতাকৰ পিৰি পিছত লুকাল। ব্ৰহ্মাৰ পাছফালে মূৰ হ'ল। তাই সোঁফালে গৈ লুকাল; তেৰোৰ সোঁফালেও শিৰ হ'ল বাওঁফালে গৈ লুকাল, প্ৰজাপতি ব্ৰহ্মাই শেহত চতুমুখী হ'ল। তাই উপাৰ্যহীন হ'ল। ব্ৰহ্মাৰ চৰণত পৰি হেহত তাই তেৰোৰ ৰখণ ল'লে।

কনক চন্দ্ৰ বৰা

ব্ৰহ্মাই তাইক আলিঙ্গনৰ পাশত পোলাই কাম সন্তোষ লভিলে। শেষত সেই পাশৰ পৰা মুক্তি পাই সুন্দৰীয়ে লাজত গুচি গ'ল।

চোৰাচোৰাই কটকটি জনালে। কটকীয়ে ৰজাৰ চৰণত উলিয়ালে। ধৰ্মৰাজে বিচাৰ দ'ল'লে। ব্ৰহ্মাৰ জীয়েকক বিচাৰ হ'ল। বিচাৰত তাইৰ কৰ্মা নোহোৱা দোষ এটি পালে; পিতাৰ সতে কু-কাৰ্যৰ দোষ। ধৰ্মৰাজে কটোৰ দ'ও বিহিলে। সেই দ'ও হ'ল কপহীৰ নিৰ্বাণন; শিৰৰ কলি কাটি অমৰ সৰগৰ পৰা তাইৰ নিৰ্বাণন হ'ল। সৰগৰ পৰা এপাহি ফুল সৰি পৰিল।

ব্ৰহ্মাৰ জী স্বৰ্গচ্যুত হ'ল। এখন কাপোৰ গাত মেটাইয়াই তাইৰ নিৰ্মাণ বনত হ'ল। সৰগৰ পৰিভ্ৰাত ফুল বনৰ মলাৰ হ'ল। তাই অকলে আন-বনাই ফুৰিলে। গহনা-পাতি গাত নোহোৱা এখন ফটা কাপোৰ পিছা অপেশ্বৰীৰ জীয়েকজনী হাবিতলীয়া ফল-মূল খাই জীৱন-ধাৰণ কৰিলে। এইদৰে তাইৰ জীৱনে এটি এটাকৈ

দুখৰ শোকৰ পাপৰি মেছিলে। শেষত বিয়ুৰ সংক্ৰান্তি আছিল। সৰগ-মৰত-নৰকজুৰি উখল-মাখল লাগিল। হাবিত থকা নিৰ্বাণিত জায়েগে। জায়েগ পিছা সেই ব্ৰহ্মাৰ জী সুন্দৰীয়ে স্বৰ্গবাণী দেৱসকলৰ এবাৰ মনত পৰিল। কেতেকে সাজ-পোছাক আৰু গহনা-অংকাৰ গোটাই সেই দুৰ্ভাগীক ৰূপহীনী সজাই পৰাই, ইয়াতে ভাবি দেৱসকলে উপায় বিচাৰিলে। শেষত তেৰাৰে মিলি বিষ্ণুৰ ওচৰলৈ গ'ল। মনবাৰ, গীতবাৰ, গোহীই, কলীয়া, কলিং, জাৰ্ণং, মিজিং, মহাজন, ভকলা, কলা পোৱাল আৰু চোমকী মেজেঙা (এই দুজন স্বৰ্গ)। এই বাৰজন পৰিঘৰ দি শিৰৰ ওচৰত হুঁচৰি বা হাচৰি গীত লিখিবলৈ বিষ্ণু শিৰ দেৱে ক'লে। এই বাৰজন পৰিঘৰ লগ লৈ দেৱতাসকলে শিৰৰ ওচৰলৈ গৈ তুতি-নাতি কৰি বিষ্ণুৰ উপদেশৰ কথা জনালে। আহত গছৰ তলত বহি শিৰ 'বাহি'হে হুঁচৰি বা হাচৰি গীত ৰচি নিজে সুৰ দিলে আৰু পাতি দিলে। সেইবিলাকক ইহি শিক্ষা দিলে। তাকে শিকি দেৱ সকলে য়ে ঘৰে প্ৰত্যেক দেৱতাৰ কাষত গৈ হুঁচৰি গাই ভিক্ষা মাগিলে। কোনোবাই ধন দিলে, কোনোবাই কাপোৰ দিলে, কোনোবাই কোনোবা এটা দিলে। সেইবিলাকক সংগ্ৰহ কৰি টোপোলা বান্ধি ভাৱ কাছত লৈ সেই বাৰজন পৰিঘৰে ব্ৰহ্মাৰ জীয়েকক বিচাৰি গ'ল। অপেশ্বৰীৰ জীয়েক আছিল স্বৰ্গৰ পৰা সৰি পৰা দিবা পৰিভ্ৰাত, বনৰ হাবিৰ ৰজা মদাৰ ফুল।

বিষ্ণু। চ'তৰ বিষ্ণু। বিষ্ণু ব'হাগী ৰাঙালীও ৰাঙালীও। বিষ্ণুজুৰি ফুলনি ভৰি অৰু-অৰুকে ফুল ফুলিল। স্বৰ্গচ্যুতা সেই ৰূপহীৰ ফটা কাপোৰ শুনুতাৰ ফাঁকে ফাঁকে তাইৰ পৰা পূৰ্বৰ তনুৰ পতি অনুৰূপ পানী

বিৰিঙি উঠিল। ৰূপহী, অপৰূপ সুন্দৰী। সেই সুন্দৰী দৰ্শন পাই তাই সেই সীমাহীন সৌন্দৰ্য পান কৰি সেই বাৰজন পৰিঘৰৰ ৰূপৰ পিয়াহ বিয়ুৰ হ'ল। হুঁচৰি গাই পোৱা সেই বহুবিলাক নোৱা জমাই সিহঁতে তাইক দিলে। সেইবিলাক পাই ৰূপহীয়ে ৰঙত অধীৰ হ'ল। তাই সেইবিলাক পিছি সাজি উলাহত কামোনি কাচি নাচোন এপাক দিলে। সেই ৰূপহীৰ তেনে উলাহ দেখি সেই বাৰজন পৰিঘৰকে গীত ৰচি সুবলা সুবেৰে গাই গাই সেই গীতৰ তালে তালে ছেৰে ছেৰে হাত চাপৰি মাৰিলে। কেইজনমানে ম'হৰ শিঙৰ পেপা মুঁকি মুঁকি চালে, কেইজনমানে টকাৰ আৰু তালত কাম লগালে। সেইবিলাকৰ তালে তালে, সেইবিলাকৰ ছেৰে ছেৰে ৰূপহীয়ে বিষ্ণু ৰঙত ৰাঙালী হৈ হালি-জালি-নাচি-বাগি ল'লে। তাই লিচাই নাচিলেও। কাৰণ, তাই মেনকা-উৰশীৰ দৰে অপেশ্বৰীৰ জী। তাইৰ তেনে নাচোনে দেখি সৰগৰ দেৱতাসকল তৃপ্ত হ'ল, ধৰ্মসকলৰ কটোৰ হিয়া পমিল। ধৰ্মৰাজে দ'ও বেহেই দিলে। তাই মুক্তি পালে। তাই সৰগৰ অপেশ্বৰী হ'ল। তাই পুনঃ হ'ল সৰগৰ পাৰিভ্ৰাত।

এয়ে হ'ল উজনিৰ খছৰীসকলৰ জনশ্ৰুতি মতে বিষ্ণু বন-গীত (বনত, হাবিত গোৱা হৈছিল কাৰণে), বিহু নাচ আৰু হুঁচৰি বা হাচৰি গীতৰ উৎপত্তি কাহিনী। এইকাৰণে সেই অঞ্চলৰ খছৰীসকলে আজিও গায়; উঠে যোথা।।

ছৰে ছৰে বহ